

vises i den marxistiske Nationaløkonomi, kan paa ingen Maade forringe det værdifulde Arbejde, som gøres i dette Oplysningsforbund, om hvilket jeg gentager, at det efter min Mening er til overmaade stor Nytte for hele Arbejderstanden og derigennem for hele det danske Samfund. Derfor har jeg villet stille et Ændringsforslag, som skulde udtrykke, at dette Oplysningsforbund ikke bør behandles anderledes end andre Foreninger, som man behandler paa dette Budget, og derfor stiller jeg Forslag om, at Beløbet nedsættes med 2 000 Kr. og ikke med 4 000 Kr.

Endelig har jeg at bemærke vedrørende de sidste Ændringsforslag, jeg skal omtale, nemlig angaaende Nedsættelse af Tilskuddet til de statsunderstøttede Biblioteker, at Berettigelsen af denne Nedsættelse, som andrager i alt ca. 74 000 Kr., ikke synes mig saaledes oplyst, at man vel kan forsvare at tiltræde den her ved anden Behandling. Ganske vist har Ministeren sagt, at der er forhandlet med Biblioteksdirektøren, men det er bekendt, at Biblioteksdirektøren har udtalt sig meget stærkt imod denne Nedsættelse, og Spørgsmaalet er ogsaa, om man ikke ved at nedsætte denne Understøttelse for 1927—28 i saa betydelig Grad, som her er Tale om, vil komme til at gribe saa stærkt ind i disse kommunale Bibliotekers Dispositioner, at deres hele Virksomhed i det kommende Aar vil vanskeliggøres derved. Derfor har jeg ikke ment at kunne forsvare at tiltræde disse Ændringsforslag. Desværre er der jo al Udsigt til, at de vil blive vedtaget her ved anden Behandling, og jeg vil da forbeholde mig mellem anden og tredje Behandling at søge Spørgsmaalet nøjere belyst for at faa undersøgt, om ikke en mere lempelig Behandling af disse Biblioteker, hvis Virksomhed alle anerkender, dog maaske kunde blive Slutresultatet af denne Forhandling.

Jeg skal derefter tillade mig at anbefale mine Meningsfæller at stemme for det Ændringsforslag, vi alene har stillet, og i øvrigt at stemme for de Ændringsforslag, som er tiltraadt af Flertallet under Nr. 13, som det hedder.

Willesen: Medens de foregaaende Talere har beskæftiget sig meget med Detaljer, vil jeg gerne prøve paa at angive nogle Hovedlinier for vort Syn paa Undervisningsministeriets Budget. Vi ser ikke rettere end, at der dér findes en hel Vrimmel af Bevillinger, som med Rette kan betegnes som overflødige, og som ligger udenfor Rammen af Statens kulturelle Opgaver og er Udtryk

for en ret vilkaarlig Anvendelse af Skatteydernes Penge, idet der ikke tages Hensyn til, om denne Anvendelse stemmer med disses Ønsker og Sympatier. Det vil i det hele taget altid være Staten umuligt, naar den giver sig til at optræde som Mæcen og Formynder for Borgerne med Hensyn til deres aandelige Udvikling, at være retfærdig, fordi den vil anvende Midlerne saaledes, at nogle sympatiserer dermed, og andre har Antipati derimod. Selve det Forhold viser, at Staten her er inde paa et Omraade, hvor den skal være meget varsom med at ville være Formynder og anvise Borgerne, hvorledes det aandelige Liv skal ledes og reguleres.

For at tage mit Udgangspunkt paa et Omraade, hvor vort Parti allerede ved at stille Forslag om det kongelign Teaters Ophevelse har angivet vort Synspunkt og vor Retningslinie, vil jeg pege paa, at jeg ikke indser, hvorfor et Teater som f. Eks. Aarhus Teater skal have Tilskud fremfor andre Teatre. Jeg mener, at Staten i det hele taget ikke kan have noget med Teaterdrift at bestille, og jeg tror, det er en Anskuelse, som deles rundt omkring i Befolkningen.

Vender vi os f. Eks. til Forfatterunderstøttelserne, ved vi alle, at det er et Omraade, hvor der staar en overordentlig heftig Strid, nogle vil have visse Forfattere ud, andre vil have visse Forfattere ind. Det eneste konsekvente, forekommer det mig, vilde da være helt at stryge den Art Understøttelser, da de i Virkeligheden aldrig kan blive fordelt paa en saadan Maade, at det kan vinde almindelig Tilslutning, og da Staten er ganske inkompetent til at være Dommer æstetisk og i det hele taget til at være en vurderende Magt med Hensyn til litterære Ydelser. Jeg maa personlig tilstaa, at skulde Resultatet af en saadan Strygning blive, at Halvdelen eller maaske flere af de paagældende Forfattere hørte op at skrive og tog sig noget andet til, vilde jeg være tilbøjelig til at betragte det som en stor kulturel Vinding.

Vender man sig til de videnskabelige Understøttelser, er der ogsaa mange af disse, som det forekommer mig kunde stryges. Jeg skal indskrænke mig til at nævne nogle typiske Eksempler, som forekommer mig at være Udslag af en Slags, om man vil, honnet Ambition, maaske national, men i Virkeligheden ikke begrundet. F. Eks. gives der Tilskud til Grammatikker i Assyrisk og Pali. Der er maaske fem Mennesker i Danmark, der kan have Nytte af disse Bøger. Disse fem er utvivlsomt i Stand til at læse inter-